

Instruccions sobre l'etiquetatge dels productes fitosanitaris

Fitxa tècnica

L'etiqueta d'un producte fitosanitari recull la informació del producte i les recomanacions durant la seva utilització o emmagatzematge. Adverteix també dels riscos i de les actuacions a seguir en cas d'accident o d'intoxicació.

L'etiqueta es distribueix en tres àrees:

1. Àrea d'informació sobre riscos
2. Àrea de registre
3. Àrea d'utilització

1. Àrea d'informació sobre riscos

Aquesta àrea explicita la perillositat del producte mitjançant pictogrames o símbols, menciona els riscos del producte, estandarditzats en frases R, fa mencions de prudència mitjançant les frases estandarditzades S i finalment especifica els antidòts i les recomanacions en cas d'accident o d'intoxicació i incorpora el telèfon dels serveis toxicològics d'urgència. A més dona instruccions de la gestió dels residus

Símbols o pictogrames de perillositat

Indiquen el grau de toxicitat així com altres efectes nocius en les persones, en el medi ambient o en la fauna aquícola o terrestre i les abelles

- **Per la seva toxicologia humana: Molt tòxic (T+), Tòxic (T), Nociu (Xn).**

- **Molt tòxic:** les substàncies i els preparats que, per inhalació, ingestió, o penetració cutània en molt petita quantitat poden provocar efectes aguts o crònics i fins i tot la mort. (T+)
- **Tòxic:** les substàncies i els preparats que, per inhalació, ingestió, o penetració cutània en petites quantitats poden provocar efectes aguts o crònics i fins i tot la mort. (T)
- **Nociu:** les substàncies i els preparats que, per inhalació, ingestió, o penetració cutània poden provocar efectes aguts o crònics i fins i tot la mort. (Xn)

- **Per altres efectes: Corrosiu (C), Irritant (Xi), Explosiu (E), Comburent (O), Extremadament inflamables (F+), Fàcilment inflamable (F).**

- **Corrosius:** les substàncies i els preparats que en contacte amb teixits vius puguin exercir-hi una acció destructiva. (C)
- **Irritants:** les substàncies i els preparats no corrosius que, en contacte breu, prolongat o repetit amb la pell o les mucoses, poden provocar una reacció inflamatòria. (Xi)
- **Explosius:** les substàncies i els preparats sòlids, líquids, pastosos o gelatinosos que, fins i tot en absència d'oxigen atmosfèric, poden reaccionar de forma exotèrmica amb ràpida formació de gasos, i que en determinades condicions d'assaig detonen, deflagrant ràpidament, o que sota l'efecte de la calor, en cas de confinament, parcialment exploten. (E)
- **Comburents:** les substàncies i els preparats que en contacte amb altres substàncies, en especial amb substàncies inflamables, produeixen una reacció fortament exotèrmica. (O)
- **Extremadament inflamables:** les substàncies i els preparats líquids que tinguin un punt d'ignició extremadament baix i un punt d'ebullició baix, i les substàncies i els preparats gasosos que a temperatura i pressió normals siguin inflamables en contacte amb l'aire. (F+)
- **Fàcilment inflamables:** les substàncies i els preparats: (F)
 - que puguin escalfar-se o inflamar-se en l'aire a temperatura ambient sense suport d'energia, o
 - els sòlids que puguin inflamar-se fàcilment després d'un breu contacte amb una font d'inflamació i que segueixin cremant o consumint-se una vegada retirada la dita font, o
 - els líquids el punt d'ignició dels quals sigui molt baix, o
 - que en contacte amb l'aigua o amb l'aire humit desprenguin gasos extremadament inflamables en quantitats perilloses.
- **Perillosos per al medi ambient:** les substàncies i els preparats que presenten o poden presentar un perill immediat o futur per a un o més components del medi ambient. (N).

- **Per a la fauna terrestre:** (A, B, C) (de menor a major perillositat).
- **Per a la fauna aquícola:** (A, B, C) (de menor a major perillositat).
- **Per a les abelles:** (perillós, perill controlable, poc perillós, compatible)

Els pictogrames utilitzats són els següents:

Símbol o pictograma	Interpretació
	Nociu (Xn) Irritant (Xi)
	Molt tòxic (T+) Tòxic (T)
	Corrosiu (C)
	Explosiu (E)
	Comburent (O)
	Extremadament inflamable (F+) Fàcilment inflamable (F)
	Perillós per al medi ambient (N)

Text de les frases R (mencions de risc)

Les frases R són un conjunt de frases estandarditzades a nivell europeu que fan al·lusió als riscos que poden tenir determinades substàncies al ésser utilitzades o manipulades. En general fan referència a:

Substàncies inflamables: les substàncies i els preparats líquids el punt d'ignició dels quals és baix. S'indica amb la frase de risc R10: inflamable

- **Substàncies sensibilitzants:** les substàncies i els preparats que, per inhalació o penetració cutània, poden ocasionar una reacció d'hipersensibilització, de manera que una exposició posterior a aquesta substància o a aquest preparat ocasioni efectes negatius característics. S'indica amb les frases de riscos R42 i/o R43.
- **Carcinògens:** les substàncies i els preparats que, per inhalació, ingestió o penetració cutània, poden produir càncer o augmentar-ne la freqüència.

Aquestes substàncies es divideixen en tres categories:

- Primera categoria: substàncies que se sap que són carcinògenes per a l'ésser humà
Es disposa d'elements suficients per establir l'existència d'una relació causa/efecte entre l'exposició de l'home a aquestes substàncies i l'aparició del càncer.
- Segona categoria: substàncies que poden considerar-se carcinògenes per a l'ésser humà.
Es disposa d'elements suficients per suposar que l'exposició de l'ésser humà a aquestes substàncies pot produir càncer. Aquesta presumpció es fonamenta generalment en:
 - estudis apropiats a llarg termini en animals
 - altre tipus d'informació pertinent.
- Tercera categoria: substàncies que poden tenir efectes carcinògens preocupants en l'ésser humà, però de les quals no es disposa d'informació suficient per fer-ne una avaluació satisfactòria. Hi ha algunes proves procedents d'anàlisis amb animals, però resulten insuficients per classificar aquestes substàncies com de segona categoria.

A les substàncies de 1a i 2a categoria se'ls assignarà la frase de risc R45: Pot causar càncer o R49: Pot causar càncer per inhalació. Les substàncies de 3a categoria se'ls assignarà la frase de risc R40: Risc d'efectes irreversibles.

- **Mutagènics:** les substàncies i els preparats que, per inhalació, ingestió o penetració cutània, poden produir alteracions genètiques hereditàries o augmentar-ne la freqüència. També es diferencien tres categories. Les categories 1a i 2a s'indiquen amb la frase de risc R46: Pot causar alteracions genètiques hereditàries, mentre que la categoria 3a s'indica amb la frase R40: Possibilitat d'efectes irreversibles.
- **Tòxics per a la reproducció:** les substàncies i els preparats que, per inhalació, ingestió o penetració cutània, poden produir efectes negatius no hereditaris en la descendència, o augmentar-ne la freqüència, o afectar de manera negativa la funció o la capacitat reproductora masculina o femenina. Les categories 1a i 2a s'indiquen amb la frase de risc R60, R61, mentre que la categoria 3a s'indica amb la frase R62, R63.

El llistat complet de les frases R es troba al final d'aquest annex.

Text de les frases S (mencions de prudència).

Fan referència a les mesures a prendre per tal de no córrer risc d'accident o malaltia. També a la manera de conservar els productes, a les accions que s'han de prendre en cas de contacte amb la pell, els ulls o la boca, etc., el material i l'equip de seguretat a utilitzar, etc. Inclouen les instruccions de recollida de residus d'envàs i envasos. Al final d'aquest annex hi ha el llistat de les frases S.

Antídots i recomanacions en cas d'accident o d'intoxicació

Incorpora La frase "Primers auxilis en cas d'intoxicació", i els antídots i recomanacions en cas d'accident o intoxicació i els telèfons dels serveis toxicològics d'urgència.

Gestió de residus

Indicacions de l'obligatorietat per part de l'usuari de dur una gestió correcta de l'envàs, bé sigui lliurant-lo als punts de recollida designats, o retornant-lo al punt de venda del producte.

2. Àrea de registre

Ha de recollir les dades següents:

- Nom o la designació comercial del producte.
- Nom i domicili del titular de l'autorització, el número d'autorització i si són diferents el nom i domicili la persona responsable de l'etiquetatge i envasat finals.
- Composició amb el nom i el contingut de les substàncies actives, indicant clarament la formulació química, en normes ISO, IPUCA o tal i com hi figura a l'annex VI del Reglament (CE) 1272/2008.
- La concentració de cada substància activa expressada com segueix
 - En cas de sòlids, aerosols, líquids viscosos i líquids volàtils en % p/p i en g/Kg
 - En altres líquids o preparats en gel en % p/p i en g/l.
 - En el cas dels gasos en % v/v i % p/p
 - Si la substància activa és un microorganisme la concentració s'expressa en unitats actives per unitat de volum o pes o en qualsevol altra forma pertinent per al microorganisme.
- La quantitat neta de producte expressada en g o en kg en el cas de preparats sòlids, en g, kg o l en el cas de preparats gasosos i en ml o l en el cas de preparats líquids.
- Nom de substàncies molt tòxiques, tòxiques, nocives i corrosives que acompanyen la matèria activa, si les seves concentracions sobrepassen els percentatges que indica la legislació vigent.
- Número d'inscripció al Registre Oficial/data de vigència.
- Número i data del lot de fabricació.
- Tipus d'acció.
- El tipus de preparat.

3. Àrea d'utilització

- Cultiu i plagues per a les quals està autoritzat i les condicions agrícoles, mediambientals i fitosanitàries específiques en les quals el producte pot ser utilitzat o no.
- La frase "llegiu les instruccions abans d'utilitzar el producte".
- Dosi i condicions d'aplicació. Si cal dosi màxima per hectàrea i per aplicació, així com la quantitat màxima d'aplicacions anuals

- Termini de seguretat (dies que han de transcórrer entre el tractament i la collita o entrada de bestiar o d'obrers).
- Si cal, el interval que cal deixar entre l'última aplicació i la sembra o plantació del conreu a protegir, la sembra o plantació dels conreus successius, la collita, l'ús i el consum.
- Instruccions per a la seva utilització.
- Recomanacions, incompatibilitats i risc de fitotoxicitat si n'hi hagués.
- La prohibició de reutilització de l'envàs, excepte el cas en el qual aquest últim hagi estat dissenyat a aquest efecte.
- Condicions d'emmagatzematge i conservació
- Si cal, data de caducitat en condicions d'emmagatzematge adients.

Llistat Frases R:

- R1- Explosiu en estat sec.
- R2- Risc d'explosió per xoc, per fricció, per foc o per altres fonts d'ignició.
- R3- Risc alt d'explosió per xoc, per fricció, per foc o per altres fonts d'ignició.
- R4- Forma compostos metàl·lics explosius molt sensibles.
- R5- Perill d'explosió en cas d'escalfament.
- R6- Perill d'explosió, en contacte o sense contacte amb l'aire.
- R7- Pot provocar incendis.
- R8- Perill de foc en contacte amb materials combustibles. .
- R9- Perill d'explosió al barrejar amb materials combustibles.
- R10- Inflamable.
- R11- Fàcilment inflamable.
- R12- Extremadament inflamable.
- R14- Reacciona violentament amb l'aigua.
- R15- Reacciona amb l'aigua alliberant gasos extremadament inflamables.
- R16- Pot explotar si es barreja amb substàncies comburentes.
- R17- S' inflama espontàniament amb contacte amb l'aire.
- R18- A l'utilitzar-lo poden formar-se barreges aire-vapor explosives / inflamables.
- R19- Pot formar peròxids explosius.
- R20- Nociu per inhalació.
- R21- Nociu en contacte amb la pell.
- R22- Nociu per ingestió.
- R23- Tòxic per inhalació.
- R24- Tòxic en contacte amb la pell.
- R25- Tòxic per ingestió.
- R26- Molt tòxic per inhalació.
- R27- Molt tòxic en contacte amb la pell.
- R28- Molt tòxic per ingestió.
- R29- En contacte amb l'aigua allibera gasos tòxics.
- R30- Pot inflamar-se fàcilment al utilitzar-lo.
- R31- En contacte amb àcids allibera gasos tòxics.
- R32- En contacte amb àcids allibera gasos molt tòxics.
- R33- Perill d'efectes acumulatius.
- R34- Provoca cremades.
- R35- Provoca cremades greus.
- R36- Irrita els ulls.
- R37- Irrita las vies respiratòries.
- R38- Irrita la pell.
- R39- Perill d'efectes irreversibles molt greus.
- R40- Possibles efectes cancerígens.
- R41- Risc de lesions oculars greus.
- R42- Possibilitat de sensibilització per inhalació.
- R43- Possibilitat de sensibilització en contacte amb la pell.
- R44- Risc d'explosió a l'escalfar-lo dins d'ambient confinat.
- R45- Pot causar càncer.
- R46- Pot causar alteracions genètiques hereditàries.
- R48- Risc d'efectes greus per a la salut en cas d'exposició perllongada.
- R49- Pot causar càncer per inhalació.
- R50- Molt tòxic per als organismes aquàtics.
- R51- Tòxic per als organismes aquàtics.
- R52- Nociu per als organismes aquàtics.
- R53- Pot provocar a llarg termini efectes negatius al medi ambient aquàtic.
- R54- Tòxic per a la flora.
- R55- Tòxic per a la fauna.
- R56- Tòxic per als organismes del sòl.

- R57- Tòxic per a les abelles.
- R58- Pot provocar a llarg termini efectes negatius al medi ambient.
- R59- Perillós per a la capa d'ozó.
- R60- Pot perjudicar la fertilitat.
- R61- Risc durant l'embaràs d'efectes adversos per al fetus.
- R62- Possible risc de perjudicar la fertilitat.
- R63- Possible risc durant l'embaràs d'efectes adversos per al fetus.
- R64- Pot perjudicar als nens alimentats amb llet materna.
- R65- Nociu: si s'ingereix pot causar danys pulmonars.
- R66- L'exposició repetida pot provocar sequedat o formació de esquerdes a la pell.
- R67- La inhalació de vapors pot provocar somnolència y vertigen.
- R68- Possibilitat d'efectes irreversibles.

Pot haver-hi combinacions de dues frases com per exemple: R14/15, Reacciona violentament amb l'aigua alliberant gasos extremadament inflamables. Les combinacions més freqüents són:

R14/15, R15/29, R20/21, R20/22, R20/21/22, R21/22, R23/24, R23/25, R23/24/25, R24/25, R26/27, R26/28, R26/27/28, R27/28, R36/37, R36/38, R36/37/38, R37/38, R39/23, R39/24, R39/25, R39/23/24, R39/23/25, R39/24/25, R39/23/24/25, R39/26, R39/27, R39/28, R39/26/27, R39/26/28, R39/27/28, R39/26/27/28, R42/43, R48/20, R48/21, R48/22, R48/20/21, R48/20/22, R48/21/22, R48/20/21/22, R48/23, R48/24, R48/25, R48/23/24, R48/23/25, R48/24/25, R48/23/24/25, R50/53, R51/53, R52/53, R68/20, R68/21, R68/22, R68/20/21, R68/20/22, R68/21/22, R68/20/21/22.

Llistat frases S:

- S1- Conserveu sota clau.
- S2- Mantingueu fora de l'abast dels nens.
- S3- Conserveu en lloc fresc.
- S4- Mantingueu lluny de locals habitats.
- S5- Conserveu en ... (líquid apropiat a especificar pel fabricant)
- S6- Conserveu en ... (gas inert a especificar pel fabricant).
- S7- Mantingueu el recipient ben tancat.
- S8- Mantingueu el recipient en un lloc sec.
- S9- Conserveu el recipient en un lloc ben ventilat.
- S12- No tancar el recipient hermèticament.
- S13- Mantingueu lluny d'aliments, begudes i pinsos.
- S14- Conserveu lluny de ... (materials incompatibles a especificar pel fabricant).
- S15- Conserveu allunyat de la calor.
- S16- Conserveu allunyat de les flames o d'una font d'espurnes. No fumeu.
- S17- Mantingueu lluny de materials combustibles.
- S18- Manipuleu i obriu el recipient amb prudència.
- S20- No mengeu ni beure durant la seva utilització.
- S21- No fumeu durant la seva utilització.
- S22- No respireu la pols.
- S23- No respireu els gasos/fums/vapors/aerosols/ [denominació(s) adien(s) a especificar pel fabricant].
- S24- Eviteu el contacte amb la pell.
- S25- Eviteu el contacte amb els ulls.
- S26- En cas de contacte amb els ulls, renteu-los immediatament amb aigua abundant i aneu al metge.
- S27- Traieu-vos immediatament la roba tacada a esquitxada.
- S28- En cas de contacte amb la pell, renteu-vos immediatament i abundantment amb... (productes a especificar pel fabricant).
- S29- No llenceu los residus pel desguàs.
- S30- No llenceu mai aigua a aquest producte.
- S33- Eviteu l'acumulació de càrregues electrostàtiques.
- S35- Elimineu els residus del producte i dels seus contenidors amb totes les precaucions possibles.
- S36- Utilitzeu equip de protecció adequat.
- S37- Utilitzeu guants adequats.
- S38- En cas de ventilació insuficient, utilitzeu l'equip respiratori adien.
- S39- Utilitzeu protecció per als ulls/la cara.
- S40- Per netejar el terra i els objectes contaminats per aquest producte, utilitzeu... (a especificar pel fabricant).
- S41- En cas d'incendi o d'explosió no respireu els fums.
- S42- Durant las fumigacions/polvoritzacions, utilitzeu l'equip respiratori adequat. [Denominació(s) adequada(es) a especificar pel fabricant].
- S43- En cas d'incendi, utilitzeu ... (els medis d'extinció els ha d'especificar el fabricant). (Si l'aigua augmenta el risc, s'ha d'afegir: "No utilitzeu mai aigua).
- S45- En cas d'accident o malestar, aneu immediatament al metge (si es possible, ensenyeu-li l'etiqueta).
- S46- En cas d'ingestió, aneu immediatament al metge i ensenyeu-li l'etiqueta.
- S47- Conserveu-lo a una temperatura no superior a ... °C (a especificar pel fabricant).
- S48- Conserveu-lo humit amb ... (mitjà adient apropiat a especificar pel fabricant).
- S49- Conserveu-lo únicament dins el contenidor d'origen.
- S50- No barregeu amb... (a especificar pel fabricant).
- S51- Useu únicament en llocs ben ventilats.
- S52- No useu sobre grans superfícies en locals habitats.
- S53- Eviteu l'exposició-busqueu instruccions especials abans de l'ús.

- S56- Elimineu aquesta substància i el seu contenidor en el punt de recollida pública de residus especials o perillosos.
- S57- Utilitzeu un envàs de seguretat adient per tal d'evitar la contaminació del medi ambient.
- S59- Dirigiu-vos al fabricant o proveïdor per tal d'obtenir informació sobre la seva recuperació o el seu reciclat.
- S60- Elimineu el producte i el seu envàs com a residus perillosos.
- S61- Eviteu l'alliberament al medi ambient. Busqueu instruccions específiques a la fitxa de dades de seguretat.
- S62- En cas d'ingestió no provoqueu el vòmit: aneu immediatament al metge i ensenyeu-li l'etiqueta o l'envàs.
- S63- En cas d'accident per inhalació, allunyeu a la víctima fora de la zona contaminada i manteniu-la en repòs.
- S64- En cas d'ingestió, renteu la boca amb aigua (només si la persona està conscient).

També, com en el cas de les frases R es poden fer combinacions de dues o més frases.